

SALLI SALAPOLIISI JA KADONNEEN KORUN ARVOITUS

MATEMAATTIS-LOGISIA TEHTÄVIÄ 5-VUOTIAILLE PÄIVÄHOITON

OHJEET OHJAAJALLE

-Suvi Leinonen & Laura Vuoristo, 2015-

SISÄLLYS

1 SALLI SALAPOLIISI-RASTIRADAN KÄYTTÖOHJEET	4
2 SALAPOLIISISEIKKAILUN ALOITUS (KTS. ALOITUSRASTI).....	6
2.1 SALLI SALAPOLIISI ALKUTARINA.....	6
2.3 ALUSTUSTUOKIO	6
3 RASTIT	8
3.1 RASTI A: JÄRJESTYKSEEN ASETTAMINEN	8
3.2 RASTI B: KIM-LEIKKI.....	8
3.3 RASTI C: TILAVUUS.....	9
3.4 RASTI D: Käsitteet	9
3.5 RASTI E: LASKUTEHTÄVÄ	9
3.6 RASTI F: VASTAKOHDAT/ VERTAILU.....	10
3.7 RASTI G: MIKÄ EI KUULU JOUKKOON?	10
3.8 RASTI H: ETSI PARIT	10
3.9 TUNNISTUSRASTI	11
3.10 LOPETUSRASTI	11
4 KUVAT RASTEILLE.....	13
4.1 KUVA 1: SALLI SALAPOLIISI.....	14
4.2 KUVA 2: HULDA HUOLIMATON	16
4.3 ALOITUSRASTI: 3A.....	18
4.4 ALOITUSRASTI: 3B.....	19

4.5 KUVA 4: JÄRJESTYKSEEN ASETTAMINEN.....	21
4.6 KUVA 5: KIM-LEIKKI	23
4.7 KUVA 6: TILAVUUS.....	24
4.8 KUVA 7: KÄSITTEET.....	25
4.9 KUVA 8: LASKUTEHTÄVÄT.....	26
4.10 KUVA 9: VASTAKOHDAT.....	28
4.11 KUVA 10: MIKÄ EI KUULU JOUKKOON?.....	30
4.12 KUVA 11: ETSI PARIT.....	31
4.13 KUVA 12: TUNNISTUSRASTI	32
4.14 KUVA 13: LOPETUSRASTI.....	33
4.15 KUVA 14: KUNNIAKIRJA.....	34

1 SALLI SALAPOLIISI-RASTIRADAN KÄYTTÖOHJEET

Tämä Salapoliisi rastirata on luotu varhaiskasvatukseen 5- vuotiaiden lasten matemaattis-loogisen ajattelun tukemiseen. Materiaalissa annetaan tehtäviä, joita voi myös soveltaa eri ikäryhmille. Radan voi suorittaa joko kokonaisuudessaan Salapoliisiseikkailuna tai esimerkiksi osina aamupiireissä, yksi rasti kerrallaan.

Materiaalipaketti on monikäyttöinen, sen muokattavuuden ansiosta. Voit valita mitkä tahansa neljä (4) rastia kerrallaan (Rastit A-H). Rastien järjestyksellä ei ole väliä, paitsi, että ”tunnistamisrasti” täytyy olla viimeinen (viides), jos suorittaa rastirataa, jotta on mahdollista tunnistaa rosvo.

Jokainen rasti sisältää omat kehittymistavoitteet, ohjeet rastin suorittamiseen ja siihen tarvittavat tarvikkeet. Lisäksi rasteihin liitetään vihjeitä rosvoista.

KUN KÄYTÄT RASTEJA:

- Suunnittele ryhmän koko etukäteen. (Suositus 4-6 lasta.)
- Varaa riittävästi aikaa. (n. 45min)
- Varaa rauhallinen tila oppimisen tueksi.
- Etsi tarvikkeet valmiiksi ja tutustu materiaaliin.
- Rastiradan voi ohjata yksi ohjaaja.
- Tulosta materiaali ajoissa ja leikkaa irti tarvittavat hahmot, suositeltavaa on myös laminoida ne. Vinkki! Kun olet laminoinut materiaalin, voit piirtää viivoja tehtäviin ja pyyhkiä ne myöhemmin pois (vedellä tai käsidesillä, riippuen kynästä).

2 SALAPOLIISISEIKKAILUN ALOITUS (KTS. ALOITUSRASTI)

Aloita kertomalla lapsille tarina Salli Salapoliisin seikkailusta ja johdattele heidät rastiradan lumoon, sekä motivoi heitä tuleviin tehtäviin. Tarinan jälkeen virittäydään matemaattis-loogiseen ajatteluun pienellä alustavalla laskutuokiolla.

2.1 SALLI SALAPOLIISI ALKUTARINA

Tässä on Salli Salapoliisi (KUVA 1). Salli on 5-vuotias tyttö, jota kiinnostaa matematiikka. Hänellä on aina jalassaan balettitosut ja päällään vihreä pallomekko. Hänen tehtävänä on tänään ratkaista arvoitus. Hulda Huolimattoman (KUVA 2) kaulakoru on varastettu. Salli Salapoliisi on luvannut etsiä rosvon ja saada korun takaisin. Salli tarvitsee teidän apuanne, ratkaistakseen kaulakorun katoamisen arvoituksen, hänen on ratkaistava erilaisia (matemaattis-loogisia) tehtäviä. Oletteko valmiit auttamaan Sallia ja selvittämään salapoliisi seikkailun?

2.3 ALUSTUSTUOKIO

Tavoitteet: Laskeminen etu- ja takaperin, sekä numeroiden nimeäminen laskettaessa.

Harjoitus: Laskekaa kuinka monta pikku-salapoliisia on paikalla, jokainen lapsi sanoo oman numeronsa. Harjoitus voidaan toistaa. Tämän jälkeen lasketaan takaperin kuinka monta lasta on paikalla. Harjoitus voidaan toistaa. Näiden jälkeen voidaan vielä laskea ”säpinä-sormia” tai ”hipsu-varpaita”. Jokaiselta lapselta pitäisi löytyä kymmenen kumpaakin. Mennään vielä pituusjärjestykseen, sitten ollaan valmiita seikkailuun.

Tarvikkeet: Aloitusrasti (KUVA 3a JA 3b)

3 RASTIT

Alta löydät tarvittavat rastit kunniakirjan suorittamiseen.

3.1 RASTI A: JÄRJESTYKSEEN ASETTAMINEN

Tavoitteet: Lapsi harjoittelee järjestykseen asettamista.

Harjoitus: Lapset menevät jonoon pituus järjestykseen lyhyimmästä pisimpään ja toisinpäin. Tämän jälkeen laitetaan eläimet suuruusjärjestykseen pienimmästä suurimpaan. (KUVA 4)

Tarvikkeet: Rasti A: Eläimet (KUVA 4)

3.2 RASTI B: KIM-LEIKKI

Tavoitteet: Lapsi hahmottaa muutoksia. Lapsen muistin kehittäminen.

Harjoitus: Asetetaan erilaisia pieniä esineitä pöydälle. Annetaan lasten katsella niitä. Hetken päästä kaikki sulkevat silmänsä ja ohjaaja poistaa yhden (tai useamman) esineistä. Silmät avataan ja lapset yrittävät pohtia, mikä esineistä puuttuu. Jatketaan vaihtamalla esinettä.

Tarvikkeet: Erilaisia päiväkodista löytyviä esineitä, esimerkiksi kynä, kumi, teiritin, viivain, lego, barbi, pikkuauto. Rasti B (Kuva 5)

3.3 RASTI C: TILAVUUS

Tavoitteet: Lapsi opettelee tilavuuksia.

Harjoitus: Ensin lasten annetaan kokeilla höyhentä, kiveä ja puupalaa. Tämän jälkeen lapset miettivät mikä on kevyin ja mikä painavin. Toiseksi näytetään lapsille erikokoisia ja muotoisia astioita, joissa on yhtä paljon vettä. Annetaan lasten miettiä missä on eniten vettä. Lopuksi kaadetaan kaikkien astioiden vesi samankokoisiin mukeihin ja todetaan, että kaikissa oli yhtä paljon vettä.

Tarvikkeet: Höyhen, kivi, puupala, astioita, vettä, samankokoisia mukeja. Rasti C (KUVA 6)

3.4 RASTI D: Käsitteet

Tavoitteet: Lapsi harjoittelee erilaisia käsitteitä.

Harjoitus: Salli Salapoliisin kuva laitetaan ensin purkin eteen ja kysellään lapsilta missä Salli on purkkiin nähden. Samoin toistetaan purkin taakse, viereen, päälle, sisälle, alle, oikealla ja vasemmalle. Käydään yhdessä läpi käsitteitä. Lapset voivat itse keksiä lisää, missä Salli piilottelee.

Tarvikkeet: Salli Salapoliisi (Kuva 1), purkki (mikä tahansa mikä löytyy päiväkodista) Rasti D (KUVA 7).

3.5 RASTI E: LASKUTEHTÄVÄ

Tavoitteet: Antaa lapselle yhteen- ja vähennyslaskun ärsykeitä. Matemaattisten käsitteiden opettelemista.

Harjoitus: Salli löytää taskunsa pohjalta omenoita. Lasketaan yhdessä, että niitä on viisi omenaa (KUVA 8). Poistetaan/lisätään ohjeiden mukaan (ohjaaja peittää kädellä) omenoita. Kysytään lapsilta montako omenaa Sallille jää.

Tarvikkeet: Rasti E (KUVA 8) tai oikeat omenat.

3.6 RASTI F: VASTAKOHDAT/ VERTAILU

Tavoitteet: Vastakohtien harjoittelu ja nimeäminen.

Harjoitus: Pohditaan lasten kanssa kuvien (KUVA 9) avulla kumpi kuvassa on kylmä, kumpi kuuma. Kumpi pieni, kumpi iso jne. Ohjaaja tukee apukysymyksillä lapsia hoksaamaan vastakohtien nimet.

Tarvikkeet: Rasti F (KUVA 9)

3.7 RASTI G: MIKÄ EI KUULU JOUKKON?

Tavoitteet: Lapsi harjoittelee tunnistamaan, mikä asia ei kuulu joukkoon. Havainnointi.

Harjoitus: Mietitään lasten kanssa, mikä kuvista ei kuulu joukkoon ja miksi. Esimerkiksi omena, päärynä, banaani, sitruuna, makkara, muut hedelmiä paitsi makkara.

Tarvikkeet: Rasti G (KUVA 10)

3.8 RASTI H: ETSI PARIT

Tavoitteet: Erilaisuuksien ja samanlaisuuksien hahmottaminen, mitkä kuuluvat yhteen.

Harjoitus: Etsitään yhdessä parit kuvista. Mietitään lasten kanssa, mitkä asiat kuuluvat yhteen ja miksi. Esimerkiksi koira ja luu.

Tarvikkeet: Rasti H (KUVA 11)

3.9 TUNNISTUSRASTI

Tavoitteet: Lapsi hahmottaa vihjeiden perusteella, loogisen päättelyn tukeminen.

Harjoitus: Aiemmilta neljältä rastilta on kerätty neljä vihjettä. Nyt luetaan vihjeet uudelleen ja mietitään rosvojen kuvien ja vihjeiden perusteella kuka on varastanut Hulda Huolettoman korun. Päätellään yhdessä kuka kuvan henkilöistä on rosvo. Vihjeitä kuvista voit keksiä itse tai käyttää jotakin seuraavista Kelju-Kepa: korvakoru, pitkät saappaat, arpi, kalju. Paikka-Pete: paikkoja haalarissa, eripari sukat, vähän hiuksia, silmälasit. Hihittäjä: Nalle, yöpuku, nauru, saporot. Wiekas Wampyyri: Lila tukka, viitta, suipot korvat, terävät hampaat.

Tarvikkeet: Rosvojen kuvat (KUVA 12), koru (mikä tahansa kotoa löytyvä), Hulda Huoleton (KUVA 2)

3.10 LOPETUSRASTI

Rosvo on tunnistettu. Salli kiittää vielä apureitaan (KUVA 13), jonka jälkeen ohjaaja jakaa osallistujille kunniakirjat (KUVA 14). Nyt olet suorittanut salapolii-
siseikkailun, hienoa!

4 KUVAT RASTEILLE

Kuvat värittävät tarinankerrontaa. Voit halutessasi tulostaa materiaalia tai luoda omia hahmoja. Kannustamme käytännön esimerkkeihin esim. konkreettisiin asioihin, kuten omenoihin. Suosittelemme päällystämään kuvat, jotta ne pysyvät kestävinä pidempään.

4.1 KUVA 1: SALLI SALAPOLIISI

4.2 KUVA 2: HULDA HUOLIMATON

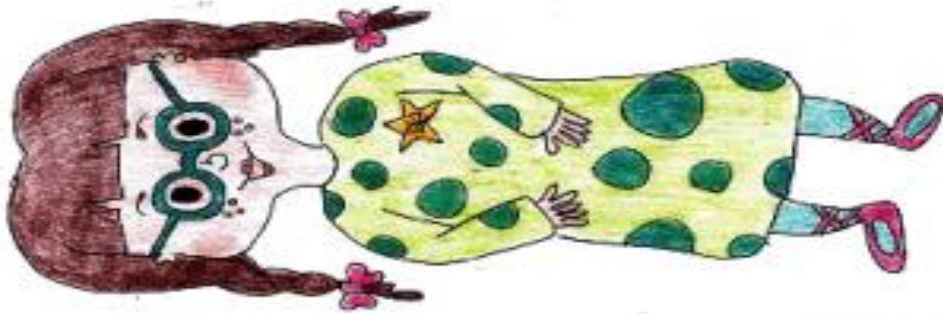
4.3 ALOITUSRISTI: 3A

**SALLI SALAPOLIISI JA
KADONNEEN KORUN ARVOITUS**

**"Minä olen Salli, tule mukaan
ratkaisemaan matemaattis-loogisia
tehtäviä kanssani!**

**Laskekaa ensin kuinka monta lasta
salapoliisiryhmässänne on?**

Kas noin! Olette valmiita seikkailuun!

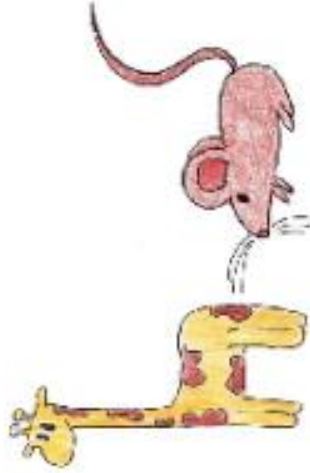
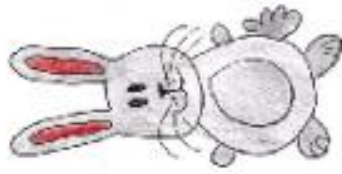

4.4 ALOITUSRASTI: 3B

4.5 KUVA 4: JÄRJESTYKSEEN ASETTAMINEN

**POHTIKAA JÄRJESTYKSEEN ASETTAMISTA.
MIKÄ ELÄIMISTÄ ON PIENIN, MIKÄ SUURIN?**

4.6 KUVA 5: KIM-LEIKKI

4.7 KUVA 6: TILAVUUS

4.8 KUVA 7: KÄSITTEET

MISSÄ SALLI ON?

POHTIKAA YHDESSÄ KÄSITTEITÄ.

- ALLA
- PÄÄLLÄ
- VIERESSÄ
- SISÄLLÄ
- TAKANA
- EDESSÄ

- KEKSITKÖ ITSE LISÄÄ?

4.9 KUVA 8: LASKUTEHTÄVÄT

**LOUNASTAUKO! LISÄÄ JA VÄHENNÄ, KUINKA
PALJON OMENOITA JÄÄ?**

-Salli syö 2 omenaa, kuinka paljon omenoita jää?
-Hulda löytää taskustaan yhden omenan lisää, kuinka monta omenaa nyt on?
-Metsäpolulla Salli pudottaa taskuistaan 4 omenaa, paljonko Sallille jää omenoita?

4.10 KUVA 9: VASTAKOHDAT

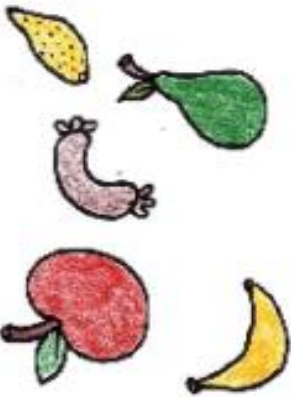

POHTIKAA VASTAKOHTIA. MILLAISIA
VASTAKOHTIA KUVISTA LÖYTYY?

4.11 KUVA 10: MIKÄ EI KUULU JOUKKOOKS?

POHTIKAA MIKÄ ASIA EI KUULU JOUKKOOKS
JA MIKSI?

4.12 KUVA 11: ETSI PARIT

4.13 KUVA 12: TUNNISTUSRASTI

4.14 KUVA 13: LOPETUSRASTI

ONNEKSI OLKOON!

**RATKAISITTE VIHJEET YHDESSÄ SALLIN
KANSSA JA TUNNISTITTE ROSVON.**

OLETTE OIKEITA SUPERSALAPOLIISEJA!

**SIITÄ MUISTOKSI SAATTE
KUNNIKIRJAT.**

**HIENOA TYÖTÄ, NÄHDÄÄN
SEURAAVASSA SEIKKAILUSSA!**

4.15 KUVA 14: KUNNIAKIRJA

